

CONSELL COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ

Assumpte: Al·legacions al Pla d'adaptació al Canvi Climàtic de l'Alt Empordà.

Que després de consultar el projecte, volem fer les següents al·legacions dins el termini establert,

AL·LEGACIONS AL PLA D'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC A L'ALT EMPORDÀ

1. La necessitat del pla d'adaptació del canvi climàtic a l'Alt Empordà

En primer lloc, es reconeix l'esforç que ha realitzat el Consell Comarcal per definir un full de ruta que redueixi la vulnerabilitat de la comarca de l'Alt Empordà als impactes del canvi climàtic. Les línies d'acció a seguir i desenvolupades són una guia per tal d'afrontar, dins les funcions i possibilitat d'un Consell Comarcal, els impactes projectats i els efectes coneguts del canvi climàtic a la comarca, tot reduint els costos associats al procés d'adaptació.

En aquest punt volem fer un parell de suggeriments o aportacions a l'esperit del document.

1.1. Coordinació amb els Departaments de la Generalitat de Catalunya. En el desenvolupament de les accions, en base a les diferents línies estratègiques marcades, es percep clarament que la majoria d'ens que tenen competències per desenvolupar aquestes eines són els diferents Departaments de la Generalitat de Catalunya (Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació; Departament de Territori i Sostenibilitat, Departament d'Empresa i Coneixement,..)

Per aquesta raó, caldria buscar punts de trobada i de suport amb els departaments per tal d'anar coordinats. Aquesta es podria basar amb cadascun dels Departaments o organismes comarcals que en depenen (Parcs Naturals,..) o mitjançant l'Oficina de Canvi Climàtic de la Generalitat de Catalunya. Cal pensar-hi i buscar i marcar estratègies de coordinació i intercanvi d'informació per anar a la una i ser més efectius.

1.2. Exercici de les competències del Consell Comarcal.

Les comarques estan actualment regulades pel Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya. La Llei estableix les competències dels consells comarcals que poden ser pròpies, delegades per la Generalitat o la Diputació i delegades pels municipis.

Hem trobat a faltar en el document la tasca política que es podria fer respecte l'adaptació al canvi climàtic. Caldria buscar consens i aprovar protocols, fulls de ruta o directrius per tal que tots els ajuntaments se sumin a aquelles estratègies que competencialment poden estar a les seves mans. En cas contrari, acaba sent documentació que es queda dins de l'Àrea de Medi Ambient però sense transcendència i aplicació política local. En la majoria d'accions s'acaben fent estudis i es pot caure amb el risc que no tingui una transcendència d'aplicació real.

2. Suggestiments a les línies estratègiques del Pla d'adaptació al canvi climàtic de l'Alt Empordà.

En aquest apartat farem un recull de propostes d'algunes de les accions del Pla. Les agrupem segons els eixos estratègics del Pla que es troba a exposició pública.

2.1. Biodiversitat i sistemes litorals.

2.2.1. Considerem que per aquesta línia estratègica és bàsic tenir en compte les Zones Especials de Conservació (ZEC) definides pel Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya. Aquestes zones tenen realitzades una diagnosi de l'estat de conservació de tots els hàbitats i espècies d'interès comunitari presents a Catalunya i se'n determina el seu estat de conservació desitjat, el que n'assegura la seva conservació futura. A tal efecte, es detecten les pressions i amenaces que poden afectar a cadascun d'aquests elements i es llisten totes les mesures de conservació que poden aplicar-se per mantenir o millorar l'estat de conservació dels hàbitats, dels hàbitats de les espècies i les espècies d'interès comunitari. L'instrument presenta una fitxa per a cada hàbitat i per a cada espècie d'interès comunitari i una fitxa per a cada espai. L'elaboració d'aquest document ha comportat anys de feina, al llarg dels quals s'han consultat desenes de documents bibliogràfics i més de 20

experts en diversos grups taxonòmics. Per tant, és una eina molt bàsica per poder considerar en aquest eix del Pla.

Cal tenir en compte, que la degradació de les poblacions d'una espècie pot tenir causes multifactorials i segurament, en la majoria de casos, el canvi climàtic hi té una influència clara. Caldria parlar amb els responsables d'aquesta eina per avaluar si l'acció 1.1 d'elaboració d'un inventari de patrimoni natural de la comarca ja es està fet o es pot extreure des d'aquesta eina.

2.1.2. Pel que fa als mecanismes de dissuasió i control sobre el comerç d'espècies exòtiques tant a nivell de jardins com a jardins és una tasca molt feixuga. Hi ha hagut molts intents i iniciatives locals al respecte. Però sense una normativa clara catalana és molt difícil. En aquest cas i lligat amb els suggeriments del primer apartat d'aquestes al·legacions, caldria un consens de les institucions locals com a pacte per tal que tots els ajuntaments hi col·laborin i tinguin voluntat política a aplicar-ho i difondre-ho. Cal no caure amb el parany de fer un díptic (n'hi ha ja molts d'editats) per fer-ne difusió genèrica.

2.1.3. Pel que fa al reconeixement europeu de la biodiversitat de la comarca, caldria demanar a la Generalitat de Catalunya que desplegui la normativa pendent de les figures europees de protecció, com la Xarxa Natural 2000. Si hi hagués un mínim equip per cada espai PEIN o XN2000 més feina es faria i més capacitat de salvaguardar els espais naturals protegits d'especial interès europeu. En cas contrari, s'acaben fent projectes puntuals i concrets, que també són interessants, però no permeten un canvi significatiu i real de polítiques de conservació del patrimoni natural.

2.1.4. Pel que fa al criteri de prioritzar la singularitat dels boscos de la comarca, hi ha un estudi realitzat pel CREA. La IAEDEN, en el seu moment, va demanar al Consell Comarcal la protecció d'aquests boscos de protecció singular i no hem rebut resposta al respecte. Proposem canviar l'acció per una de més directa i efectiva que és que el Consell Comarcal aprovi la protecció dels boscos altempordaneos de l'Inventari de Boscos

Singulars del CREAF, en base al Decret 47/1988, d'11 de febrer, sobre declaració d'arbres d'interès comarcal i local.

2.1.5. Pel que fa a l'erosió del litoral, són molt interessants les conclusions i les recomanacions que fa el Tercer Informe de canvi climàtic de Catalunya al respecte. En el punt del buidatge dels estudis previs disponibles, proposem afegir: definir quines platges altempordaneses tenen probabilitat de fallida. Aquest concepte es defineix com la probabilitat que, en base a simulacions en escenaris climàtics futurs, la platja desaparegui. A més, en aquesta mateixa acció i en la descripció de tasques hi afegiríem un punt que és una recomanació del 3er Informe de Canvi Climàtic de Catalunya que proposa establir un pla d'observació de la costa. Caldria definir els paràmetres d'observació que es divideixen en agents impulsors (condicions meteorològiques a mar obert, onatge i nivell del mar) i la resposta de la costa i la resposta de les seves estructures a aquests agents. Seria una manera de preveure el grau de fallida de les diferents platges de la comarca com una mesura per mantenir un recurs bàsic com és el sector turístic de platja.

2.2. Recursos hídrics i gestió del subsòl

2.2.1. En aquest apartat cal tenir en compte altres paràmetres de pèrdua de qualitat de l'aigua dels aqüífers que està íntimament lligat amb la pèrdua de quantitat. Ens referim a la salinització dels aqüífers. En la reunió que es va mantenir aquest estiu entre pagesos i membres de l'ACA i del DARP es va fer evident que la progressió en la salinització d'aqüífers és detectada pels pagesos amb molta més anterioritat que l'ACA. La salinització dels pous és molt variable entre punts propers. Per això, es considera que seria adient centralitzar les dades de salinització dels propis pagesos per mesurar l'evolució d'aquest paràmetre bàsic per a l'abastament d'aigua per a ús domèstic i agrícola. Cal disposar al detall d'aquesta informació per obtenir dades recents d'evolució de la conductivitat. Es proposa, doncs, que el Consell Comarcal amb coordinació amb l'ACA facin aquesta tasca. La salinització dels aqüífers, en general, és un paràmetre poc estudiat i considerat com a impacte del canvi climàtic. I en la nostra comarca amb un ús intensiu agrari i turisme és un efecte clau a estudiar.

2.2.2. Pel que fa a les EDAR seria interessant redactar un Pla d'implementació de noves depuradores a la comarca. A nivell de Catalunya hi ha un 5% de la població que no disposa d'aquest servei. A l'Alt Empordà hi ha 24 municipis sense depuradora que representa un total del 15% de la població altempordanesa. La configuració i ordenació municipal de la comarca ho justifica; però la IAEDEN considera important buscar solucions a aquesta mancança tan greu. Caldria desenvolupar un Pla d'implementació prioritària de depuradores municipals o supramunicipals. Per altra banda, cal tenir en compte que la depuradora més gran de la comarca (la de Figueres) té problemes seriosos amb el grau de depuració de les aigües abocades per càrrega de fòsfor i nitrogen. Per tant, és un tema molt important per la comarca.

2.3. Agricultura i patrimoni rural

2.3.1. Caldria impulsar, des del Consell Comarcal, la formació agrària i ramadera a la comarca. Som una comarca turística, però també agrària. Alhora cal impulsar l'activitat ramadera, tal i com s'ha definit en alguna altra acció per la prevenció de grans incendis forestals. És important incentivar aquest sector com a diversificació econòmica i alhora per adaptar-nos als efectes negatius del canvi climàtic. Com més formació, més intel·ligents serem per afrontar-ho i incentivar aquesta activitat. Seria una manera fàcil i àgil d'incentivar aquí formar aquestes inquietuds tan necessàries a la nostra comarca. Actualment s'han de desplaçar a la Garrotxa, a la Selva o al Pallars per poder realitzar aquesta formació.

2.3.2. Pel que fa als nitrats, cal afrontar aquest assumpte amb valentia. Cal buscar eines per millorar la gestió de les dejeccions ramaderes i impulsar mesures per reduir els nivells de contaminació; però alhora cal valorar la capacitat de càrrega del territori. A la pàgina web de la IAEDEN hi ha informació sobre totes les tramitacions de noves granges o ampliacions de les existents a l'Alt Empordà i això dona dades de l'envergadura del problema. Es pot consultar a la mateixa web l'increment desmesurat del cens de caps de porcí en el temps. Per tant, cal un pacte entre alcaldes i demanar una moratòria en les zones vulnerables i en una franja de protecció tot al voltant. En breu, es posarà a exposició pública el decret de dejeccions ramaderes que sembla que protegirà de noves granges o ampliacions les zones vulnerables (segons informacions avançades als

mitjans de comunicació) Però, si és veritat, tampoc serà suficient. Cal un esforç de sensibilització i informació per tal que els ajuntaments, mitjançant normativa vigent efectiva, aturin les tramitacions de noves granges fins que el sistema de la contaminació no estigui resolt. La qualitat de l'aigua és directament proporcional a la disponibilitat d'aquesta i aquest serà un dels temes cabdals a resoldre amb l'adaptació al canvi climàtic.

2.4. Turisme i paisatge

Es considera important desenvolupar un Pla que defineixi el model turístic de la comarca. Cal un Pacte d'alcaldes per definir què volem ser i com desenvolupem territorialment i urbanísticament aquest model. Cal fer definir una política clara de quina comarca volem ser, deixant a part el que ja tenim construït. A la comarca amenacen projectes de massificació turística a l'interior (exemple: macrocàmping de Garriguella) Cal vetllar per un model turístic de qualitat i arrelat a la seva gent i a la seva terra. En cas contrari, ja podem parlar de certificacions i d'altres eines que ens permeten maquillar de verd el turisme, però poc efectiu en el model general. Ara estem encara a temps d'aturar projectes que apunten cap a un model massificat a l'interior. Ordenem la massificació litoral i marquem un model diferent i coherent territorials a l'interior.

2.5. Residus

És imprescindible implementar la recollida selectiva de la matèria orgànica a la comarca de manera efectiva. Ara que hi ha la planta de compostatge construïda –

després d'anys de retard i després que gairebé totes les comarques de Catalunya tinguin recollida selectiva de la fracció més generada en pes dels residus municipals- cal fer una campanya de comunicació i informació bona per tal que la recollida arrel i arribi a tothom. Es una peça clau a la comarca per a trencar amb el retard que hi ha hagut d'aquesta recollida.

- Que aquesta entitat sigui considerada com a interessada i, d'acord amb el que disposa l'article 35,a) de la llei 30/1992, de 26 de novembre, modificada per la llei 4/1999, de 13 de gener, la llei 55/1999, de 29 de desembre, (d'incorporació de la Directiva 90/313/CEE a l'ordenament intern espanyol).

Figueres, 21 de setembre de 2017